

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ****ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ**

**σύμφωνα με το άρθρο 29 του περί της εκτίμησης των επιπτώσεων στο
Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου Ν.127 (Ι)/2018, για τις
επιπτώσεις στο περιβάλλον από την**

**κατασκευή φωτοβολταϊκού πάρκου δυναμικότητας 0.9 MWP ιδιοκτησίας της εταιρείας "BIOLAND
PROJECT 18 LTD", στην κοινότητα Τερσεφάνου, της επαρχίας Λάρνακας**

Αρ. Φακ.: 02.10.011.005.001.002

Αρ. Πολεοδομικής Αίτησης: ΛΑΡ/00196/2018

1. Εισαγωγή - Σκοπός του προτεινόμενου Έργου

Η Γνωμάτευση αυτή είναι απόρροια της διαδικασίας αξιολόγησης Μελέτης Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΜΕΕΠ) στα πλαίσια αίτησης για παραχώρηση πολεοδομικής άδειας για κατασκευή φωτοβολταϊκού πάρκου δυναμικότητας 0.9 MWP, στην κοινότητα Τερσεφάνου, της επαρχίας Λάρνακας.

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η εκτίμηση των επιπτώσεων από την κατασκευή και λειτουργία Φωτοβολταϊκού πάρκου δυναμικότητας 0.9 MW για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από την ηλιακή ενέργεια (ΑΠΕ) και η διάθεσή της στο δίκτυο της ΑΗΚ, στην κοινότητα Τερσεφάνου, της επαρχίας Λάρνακας. Το έργο θα υλοποιηθεί από την εταιρεία BIOLAND PROJECT 18 LTD.

2. Διαδικασία εξέτασης της ΜΕΕΠ

Στα πλαίσια του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου στις 11.5.2018, υποβλήθηκε Μελέτη Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΜΕΕΠ) στον Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος, από την εταιρεία «BIOLAND PROJECT 18 LTD», μέσω της Διευθύντριας του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως.

Ο κύριος του έργου προχώρησε, όπως προβλέπει ο πιο πάνω Νόμος, στη γνωστοποίηση της υποβολής της ΜΕΕΠ, σε δύο καθημερινές εφημερίδες όπως επίσης και του δικαιώματος υποβολής στην Περιβαλλοντική Αρχή, εντός 30 ημερών, απόψεων ή παραστάσεων αναφορικά με το περιεχόμενο της ΜΕΕΠ ή αναφορικά με τις επιπτώσεις που η εκτέλεση ή λειτουργία του έργου ενδέχεται να επιφέρει στο περιβάλλον.

Η υποβληθείσα (ΜΕΕΠ) εξετάσθηκε σύμφωνα με τις πρόνοιες του Άρθρου 13 του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου του 2005 (Ν.140(Ι)/2005) κατά τη διάρκεια συνεδρίασης της Επιτροπής Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων στις 10.7.2018.

Στη συνεδρίαση τέθηκαν αρκετά ερωτήματα και ζητήθηκαν από το μελετητή συμπληρωματικά στοιχεία και πληροφορίες ώστε να εξεταστούν σε νέα συνεδρία της Επιτροπής, στις 4.12.2018.

3. Χωροθέτηση και Περιγραφή του έργου

Το προτεινόμενο έργο χωροθετείται στο τεμάχιο με αρ. 164, Φ/Σχ. 50/14. Το τεμάχιο εμπίπτει σε γεωργική ζώνη Γ3 και έχει εμβαδό 13.351m². Το Φ/Β πάρκο θα καταλαμβάνει περίπου 12.000m². Το τεμάχιο είναι επίπεδο, από εδαφολογικής άποψης χαρακτηρίζεται γόνιμο και καλλιεργείται με σιτηρά. Περιμετρικά του τεμαχίου υπάρχουν κατά κύριο λόγο γεωργικές καλλιέργειες. Το τεμάχιο δεν αρδεύεται από ανακυκλωμένο νερό και βρίσκεται σε απόστασή 75m από τον Ποταμό Τρέμιθο. Η περιοχή κατά μήκος του ποταμού με βάση τον χάρτη της Υπηρεσίας Θήρας & Πανίδας, αποτελεί καθορισμένο πέρασμα διέλευσης αποδημητικών άγριων πτηνών. Η πρόσβαση στην περιοχή μελέτης μπορεί να γίνει μέσω του αυτοκινητόδρομου Α3 ο οποίος συνδέει την Λάρνακα με το επαρχιακό δίκτυο.

Το προτεινόμενο έργο αποτελείται από τη Φ/Β συστοιχία η οποία μέσω ενός μετατροπέα (inverter) είναι συνδεδεμένη με το ηλεκτρικό δίκτυο. Σε ένα αποκεντρωμένο σύστημα, η παραγωγή γίνεται με μικρές μονάδες κοντά στην κατανάλωση και αποφεύγονται έτσι οι μεγάλες κεντρικές μονάδες και τα ακριβά δίκτυα με τις μεγάλες απώλειες.

Οι εργασίες εγκατάστασης του φωτοβολταϊκού πάρκου περιλαμβάνουν :

- Χωματουργικές εργασίες διαμόρφωσης του χώρου
- Τοποθέτηση βάσεων
- Τοποθέτηση Φ/Β πλαίσιων
- Εγκατάσταση ηλεκτρικών συστημάτων
- Έλεγχος λειτουργίας
- Διασύνδεση στο κεντρικό δίκτυο

Για την ολοκλήρωση των εγκαταστάσεων του Φ/Β πάρκου χρειάζονται τα ακόλουθα:

- 3.333 Φ/Β πλαίσια στερεωμένα σε μεταλλικές βάσεις και λοιπός εξοπλισμός
- Μετατροπείς τάσης (inverters)
- 500 m περίπου περίφραξη
- 100 m³ περίπου σπλισμένο σκυρόδεμα για την κατασκευή των βάσεων στήριξης

Οι βάσεις των Φ/Β θα είναι ανοξειδωτες μεταλλικές και θα στερεωθούν στο έδαφος με πέδιλα από σπλισμένο σκυρόδεμα. Τα Φ/Β πλαίσια που θα εγκατασταθούν είναι κατασκευή της εταιρείας JINKO SOLAR. Ο τύπος του πλαισίου είναι JKM270PP-60, είναι πολυκρυσταλλικά με διαστάσεις 1650×992×40 mm και ισχύ ανά πλαίσιο 270Wp.

Κατά την παρουσίαση του έργου ενώπιον της Επιτροπής Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, ο μελετητής διευκρίνισε ότι η τοποθέτηση των βάσεων θα γίνει με τη μέθοδο της πασσαλόμπτυξης.

4. Προβληματισμοί της Περιβαλλοντικής Αρχής

Η σοβαρότερη επίπτωση από την κατασκευή του εν λόγω φωτοβολταϊκού εστιάζεται στο γεγονός ότι το τεμάχιο του προτεινόμενου έργου εμπίπτει εντός καθορισμένου περάσματος διέλευσης αποδημητικών πτηνών, σύμφωνα με χάρτη του αρμόδιου Τμήματος (Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας), βρίσκεται κοντά στον φράκτη Κιτίου, ενώ παράλληλα αποτελεί γόνιμη γεωργική γη σύμφωνα με το Τμήμα Γεωργίας.

Στη περιοχή έχουν καταγραφεί δεκάδες είδη μεταναστευτικών πτηνών. Από τα πιο σημαντικά που έχουν καταγραφεί κατά τη μετανάστευση αποτελούν διάφορα είδη Κίρκων (Circus spp), με

σημαντικότερο το ασπροσιάχινο (*Circus macrourus*), το οποίο αποτελεί σπάνιο και απειλούμενο είδος. Παρατηρούνται επίσης συχνά τα μεταναστευτικά *Circus pygarcus*, *Circus aeruginosus*, και *Circus cyaneus*.

Οι ανοικτές γεωργικές εκτάσεις οι οποίες υπάρχουν στον συγκεκριμένο μεταναστευτικό διάδρομο δίνουν τη δυνατότητα ξεκούρασης αλλά και τροφοληψίας για αυτά τα είδη. Επίσης λόγω της εγγύτητας της περιοχής με τον μικρό υδατοφράκτη Κιτίου υπάρχουν δεκάδες υδρόβια τα οποία χρησιμοποιούν την περιοχή, με σημαντικότερα τις πελλοκατερίνες (*Vanellus spinosus*) και τους καλαμοκαννάδες (*Himantopus himantopus*). Ειδικότερα τα *V. spinosus* χρησιμοποιούν τις γύρω περιοχές από το μικρό φράγμα για διασπορά και τροφοληψία.

Επίσης η περιοχή είναι ιδιαίτερα σημαντική για τα φωλεάζοντα *Burhinus oedicnemus* (Τρουλλουρίδα), το οποίο συναντάται στην περιοχή ολόχρονα, καθώς και η κράγκα (*Coracias garrulus*) το οποίο ως μεταναστευτικό είδος που φωλιάζει συναντάται συχνά στην περιοχή την περίοδο Απριλίου – Αυγούστου σε καλούς αριθμούς, και χρησιμοποιεί την περιοχή τόσο για φώλιασμα όσο και για τροφοληψία. Και τα δύο πιο πάνω είδη αποτελούν είδη του Παραρτήματος I της Οδηγίας των Αγρίων Πτηνών και επειδή είναι σπάνια χρήζουν προστασίας.

5. Θέσεις των μελών και άλλων αρμόδιων Τμημάτων

α) Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας: Τοποθετήθηκε αρνητικά και επεσήμανε ότι το τεμάχιο εμπίπτει σε καθορισμένο πέρασμα διέλευσης αποδημητικών πουλιών. Σε μια περιοχή που δεν εντοπίζονται άλλα έργα ανάπτυξης, τα οποία συσσωρευτικά θα υποβάθμιζαν την ποιότητα της περιοχής το εν λόγω τεμάχιο αποτελεί σημαντικό βιότοπο τροφοληψίας και ξεκούρασης των πουλιών και πρέπει να προστατευτεί. Επίσης η περιοχή είναι σημαντική και για άλλα επιδημητικά είδη και για μεταναστευτικά φωλεάζοντα.

β) Τμήμα Δασών: Τοποθετήθηκε αρνητικά διότι δεν έγιναν καταγραφές της πτηνοπανίδας που να αποδεικνύουν ότι η κατασκευή του εν λόγω έργου δεν θα επηρεάσει την πτηνοπανίδα.

γ) Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου: Τοποθετήθηκε αρνητικά διότι δεν έγιναν καταγραφές της πτηνοπανίδας που να αποδεικνύουν ότι η κατασκευή του εν λόγω έργου δεν θα επηρεάσει την πτηνοπανίδα. Θα χαθεί βιότοπος τροφοληψίας. Θεωρεί επίσης σημαντική την τοποθέτηση του Τμήματος Γεωργίας.

δ) Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών Οργανώσεων: Τοποθετήθηκε αρνητικά γιατί πρέπει να ληφθεί υπόψη η καλή γεωργική γη, η άποψη του Τμήματος Γεωργίας καθώς και η χρήση του ως βιότοπος τροφοληψίας για τα μεταναστευτικά πουλιά.

ε) Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως: Εξέφρασε επιφυλάξεις λόγω του ότι το τεμάχιο εμπίπτει σε καθορισμένο πέρασμα διέλευσης αποδημητικών πουλιών.

στ) Τμήμα Γεωργίας: Το Τμήμα Γεωργίας με επιστολή του με ημερ. 11.6.2018 αναφέρει ότι τοποθετείται αρνητικά για την κατασκευή του έργου αφού το τεμάχιο αξιοποιείται για γεωργικούς σκοπούς, είναι επίπεδο και από εδαφολογικής άποψης γόνιμο.

6. Θέση Περιβαλλοντικής Αρχής

Η Περιβαλλοντική Αρχή, κατά την ολοκληρωμένη εξέταση των περιβαλλοντικών παραμέτρων του έργου, έλαβε υπόψη τη Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΜΕΕΠ), τις προδιαγραφές και άλλα στοιχεία από την κατασκευή και λειτουργία παρόμοιων έργων, τις θέσεις των μελών της

Επιτροπής και άλλων εμπλεκόμενων φορέων, τα χωροταξικά και περιβαλλοντικά δεδομένα του χώρου.

Επίσης, λήφθηκε υπόψη ότι το τεμάχιο του προτεινόμενου έργου εμπίπτει σε καθορισμένο πέρασμα διέλευσης αποδημητικών πτηνών, σύμφωνα με χάρτη του αρμόδιου Τμήματος (Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας). Το τεμάχιο χωροθέτησης του έργου εμπίπτει σε γεωργική ζώνη, είναι επίπεδο και καλλιεργείται με σιτηρά. Στην ευρύτερη περιοχή παρατηρείται γεωργική δραστηριότητα με καλλιέργειες σιτηρών και δενδρωδών καλλιεργειών και δεν έχουν εντοπιστεί άλλα αναπτυξιακά έργα ή μεμονωμένες κατοικίες. Σε μια περιοχή που δεν εντοπίζονται έργα ανάπτυξης, τα οποία συσσωρευτικά θα υποβάθμιζαν την ποιότητα της περιοχής και θα συνέβαλαν στην αλλαγή της χρήσης γης, το εν λόγω τεμάχιο αποτελεί εκτός από καλή γεωργική γη και σημαντικό βιότοπο τροφοληψίας και ξεκούρασης των πουλιών και πρέπει να προστατευτεί.

Μετά από συναξιολόγηση των πιο πάνω, η Περιβαλλοντική Αρχή αφού έλαβε υπόψη τις θέσεις των Μελών της Επιτροπής, δε συνηγορεί στην υλοποίηση του έργου.

Αντριάνα Χατζηκυριάκου Βουρμά
για Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος
Περιβαλλοντική Αρχή
17 Ιανουαρίου 2019

